РЕСПУБЛИКАНСКАЯ ОЛИМПИАДА ШКОЛЬНИКОВ НА КУБОК ИМЕНИ Ю.А. ГАГАРИНА

2023-2024 учебный год

КУБОК ГАГАРИНА олимпиада школьников

БАШКИРСКИЙ ЯЗЫК

ОТВЕТЫ РЭ-2024

5 класс

Максимальное количество баллов за задания:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Сумма
4	4	4	4	5	2	1	5	3	20	52

Һорауҙың тәртибе	*Аңлатма*	*Иң юғары иҫәп (балл)*
1-се һорау	*Дөрөҫ яуап бирелһә, 2 балл, миҫалдар дөрөҫ килтерелһә, тағы 2 балл ҡуйыла.* Һүҙ башында “В” хәрефе менән, ә һүҙ уртаһында һәм аҙағында “у” хәрефе менән яҙыла. Мәҫәлән: Ватан, ауыл, тау.	4 балл
2-се һорау	*Дөрөҫ яуапҡа берәр балл.* 1) Беренсе китабым – һан 2) Яҙғы сәскә – сифат 3) Беҙҙең йорт – алмаш 4) Ауылдың кешеләре – исем	4 балл
3-сө һорау	*Дөрөҫ яһалған яһалма сифат һәм рәүешкә 2-шәр балл ҡуйыла, һөйләмдәр дөрөҫ төҙөлһә, тағы икешәр балл ҡуйыла.* Йәй – йәйге (сифат). Мәҫәлән: Мин йәйге ямғырҙы яратам. Йәй – йәйен (рәүеш). Мәҫәлән: Йәйен көндәр бик йылы булды.	4 балл
4-се һорау	*Дөрөҫ аңлатма бирелһә – 2 балл, миҫалдар дөрөҫ килтерелһә, тағы ике балл өҫтәлә.* Тәүге ижектә нәҙек һуҙынҡы булһа, нәҙек айырыу билдәһе, ҡалын һуҙынҡы булһа, ҡалын айырыу билдәһе ҡуйыла. Мәҫәлән: төньяҡ, аръяҡ.	4 балл
5-се һорау	*Дөрөҫ яуапҡа берәр балл.* (see table below)	5 балл
6-сы һорау	*Дөрөҫ яуапҡа ике балл.* Һәйкәл Өфө ҡалаһында Совет майҙанында ҡуйылды. Уның авторы Салауат Щербаков.	2 балл

Task 5 answer table:

	-лар	-ның	-ем	-сы	-дан
1	○	○	○	●	○
2	○	○	●	○	○
3	○	●	○	○	○
4	○	○	○	○	●
5	●	○	○	○	○

Һорауҙың тәртибе	*Аңлатма*	*Иң юғары иҫәп (балл)*
7-се һорау	*Дөрөҫ яуапҡа бер балл.* Әкиәт	1 балл
8-се һорау	*Дөрөҫ яуапҡа берәр балл.* 1) Күҙ һалыу – ҡарау 2) Балтаһы һыуға төшкән – ҡайғыра 3) Баш ватыу – уйлау 4) Бармаҡ менән һанарлыҡ – әҙ 5) Күҙе маңлайына менде – аптыраны	5 балл
9-сы һорау	*Дөрөҫ яуапҡа берәр балл.* Дөрөҫ яуаптар: арыш, эскәмйә, эшләпә.	3 балл
10-сы һорау	*Түбәндәге балдар ҡуйыла:* 1) Муйыл ағасы – 2 балл, башҡа төрлө яуап – 1 балл 2) Тулы, йөкмәткеле яуап – 3 балл, тулы булмаған, әҙерәк кәмселектәре булһа – 2 балл, фекерен әйтә алмаһа, грамматик хаталары күп булһа – 1 балл 3) Сәскәләрен – исем, б.ф. – сәскә, уртаҡлыҡ исем, тамыр исем, төшөм килеш, эйәлек заты 3 зат, күплектә, һөйләмдә тултырыусы булып килә. Иң юғары балл – 5 балл. Хаталарына ҡарап, балдар кәмей бара. 4) Илауы (и-ла-уы), и – нәҙек һуҙынҡы, иренләшмәгән, баҫымһыҙ, л – сонор (яңғырау) тартынҡы, а – ҡалын һуҙынҡы,ирекләшмәгән, баҫымһыҙ, уы – сонор (яңғырау) тартынҡы, ы – ҡалын һуҙынҡы, иренләшмәгән, баҫымлы. 5 хәреф, 5 өн, 3 ижек. Иң юғары балл – 5 балл. Хаталарына ҡарап, балдар кәмей бара. 5) Аҡ-ҡара, көләштө – иланы Һәр дөрөҫ яуапҡа берәр балл. 6) Муйыл ағасы, бал ҡорттары, сәскә һуты. Дөрөҫ яуапҡа берәр балл.	20 балл